

## **A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!**

A Fővárosi Ítéltábla a Gürtl Ügyvédi Iroda, ügyintéző: dr. Gürtl István ügyvéd által képviselt felperesnek a jogtanácsos által képviselt Magyar Energia Hivatal (1081 Köztársaság tér 7., Hiv.szám: ...) alperes ellen energiaügyben hozott közigazgatási határozat felülvizsgálata iránt indult perében a Fővárosi Bíróság 2009. évi április hó 9. napján kelt 2.K.31.991/2008/6. számú ítélete ellen a felperes által 8. sorszám alatt, az alperes által 7. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán az alulírott helyen 2009. évi november hó 25. napján megtartott nyilvános tárgyalás alapján meghozta a következő

### **í t é l e t e t:**

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezéssel nem támadott rendelkezését nem érinti, fellebbezett rendelkezéseit részben megváltoztatja, és a felperes keresetét az alperesi határozat II/a/9. pontja tekintetében is elutasítja, egyebekben helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 50.000 (azaz ötvenezer) forint másodfokú részperkötséget, valamint az államnak - az illetékügyekben eljáró hatóság külön felhívására - 36.000 (azaz harminchatezer) forint fellebbezési részilletéket, míg a fennmaradó fellebbezési illetéket az állam viseli.

Ez ellen az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

### **I n d o k o l á s**

Az alperes a 2008. április 9. napján kelt ... számú határozatával meghatározott feltételekkel jóváhagyta a felperes egyetemes szolgáltatói üzletszabályzatát (a továbbiakban: ÜSZ). A határozat II.a.4. pontjában arra kötelezte a felperest, hogy az ÜSZ 6.2.3. pontjából törölje a második mondatot és az abban lévő felsorolást, amely arra vonatkozik, hogy miután a felhasználó a számlán megjelenő adatok alapján a különböző adatváltozásról egyértelmű információt kap, ezért meghatározott esetekben arról külön válaszlevelet nem szükséges küldeni. A határozat II.a.9.

pontja alapján a felperesnek ki kell egészítenie az ÜSZ 11.1. pontját a kötbér jogkövetkezménnyel járó, felhasználóval szembeni nyilvántartási-, számlázási kötelezettséggel kapcsolatos szolgáltatói szerződésszegés további két esetével. A határozat II.a.10. pontja szerint törölni kell az ÜSZ felhasználói szerződésszegésre vonatkozó 11.3. pontjának d) és e) pontjait. A határozat II.a.13. pontja alapján törölni kell az ÜSZ 11.7.1. pontjából azt a szövegrészt, hogy a felhasználóval történt, telefonon rögzített - szóbeli - részletfizetési megállapodás írásbeli visszaigazolása nem szükséges. A II.a.25. pont alapján 30 napról 15 napra kell módosítani az ÜSZ 14.3.3. pontjában, továbbá az M3. számú mellékletében meghatározott ügyintézési határidőt.

A határozat indokolása szerint a villamos energiáról szóló 2007. évi LXXXVI. törvény (a továbbiakban: Vet.) egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló 273/2007.(X.19.) Korm.r. (a továbbiakban: Vhr.) 28. §-ának (5) bekezdése alapján az engedélyes az ügy rendezését a felhasználóval történő közvetlen kapcsolatfelvétel útján kíséri meg. Ennek során az ÜSZ-ben meghatározott határidőn belül érdemben választ kell adnia a felhasználó részére. A változással, változtatással érintett adatok számlán való megjelenítése nem tekinthető érdemi válasznak. A hivatalhoz az elmúlt időszakban számos, a nyilvántartási és számlázási kötelezettség elmulasztása miatti szerződésszegéssel kapcsolatos fogyasztói panasz érkezett, ezért indokolt ezeket külön szerződésszegésként definiálni az ÜSZ-ben. Az ÜSZ 11.3. pontjának d) és e) pontjaiban szereplő esetek a c) pont alá tartoznak, ezért nem szükséges azok önálló szerződésszegési esetként való megjelenítése. A részletfizetési megállapodás a szerződés olyan lényeges módosítása, amely az utólagos bizonyítás érdekében indokolja az írásbeliséget. Az ügyintézési határidő módosítása körében azt az indokolást adta, hogy az iparág többi szereplője által elfogadott értelmezés szerint az ügyintézési határidő 15 nap.

A felperes kereseti kérelmében a határozat megváltoztatását és a fentebb megjelölt határozati rendelkezések törlését kérte. Álláspontja szerint az ÜSZ 6.2.3. pontja megfelel a Vhr. 28. §-ának (5) bekezdésében foglaltaknak. A határozat II.a.9. pontja tekintetében előadta, hogy az alperes túlterjeszkedett a VET. 159. §-ának b) pontjában foglalt hatáskörén, és a döntés sérti a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 246. §-át is, mert a VET. 62. §-ának (6) bekezdése kizárólag azokra az esetekre vonatkozik, amelyeket az (5) bekezdés tartalmaz. Ugyancsak sérti a VET. 159. §-ának b) pontját és a Ptk. több rendelkezését a határozat II.a.10. pontja, mert a kötbér jogalapja és összezszerúsége, valamint a felróhatóság kérdésében a bíróság határoz. Ezen kívül állította, hogy a részletfizetési megállapodást nem kötelező írásba foglalni, a bizonyító erejű telefonos hangfelvételt egyébként öt évig meg kell őrizni. Az ügyintézési határidőre vonatkozó rendelkezés ellentétes a Vhr. 29. §-ával és a 28. §-ának (3) és (4) bekezdéseivel. Hangsúlyozta, hogy a jogalkotó külön meghatározta a Vhr. 29. §-ához képest gyorsabb ügyintézés igénylő speciális eseteket.

Az alperes a határozatban foglaltak fenntartása mellett kérte a kereset elutasítását. Előadta, hogy a Vhr. 28. §-ának (5) bekezdésében írt válaszadás nem azonos a másfél-két hónap elteltével kibocsátott számlán feltüntetett adatokkal. A határozat II.a.9. pontjával kapcsolatban azzal érvelt, hogy a VET. 62. §-ának (5) bekezdésében szereplő „különösen” kifejezésre tekintettel a villamos energia kereskedő által megvalósított szerződésszegések köre nem zárt, ezért a VET. 158-159. §-ai alapján jogszerűen rendelkezett. Nem lépte át a hatáskörét a határozat II.a.10. pontja során sem. A Vhr. 28. §-ának (6) bekezdése és 31. §-ának (3) bekezdése alapján hangsúlyozta, hogy a részletfizetés írásbeli rögzítése nélkül a fogyasztó nem ismeri a megállapodás pontos tartalmát, jogvita esetén sem rendelkezik megfelelő bizonyítékkal a megállapodás tárgyára nézve és, hogy a készpénz átutalási megbízás postázásával együtt az írásbeli megállapodás is kézbesíthető. Az ügyintézési határidő körében kiemelte, hogy a Vhr. 29. §-a tartalmazza azt a maximális határidőt, amelyen belül a fogyasztónak beadványára mindenképpen választ kell kapnia. Azzal is érvelt, hogy a Vhr. több más esetben határoz meg 15 napos határidőt.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a határozatot megváltoztatta; a rendelkező rész II.a.9. és a II.a.25. pont pontjait mellőzte, a II.a.4. pont helyébe pedig azt a rendelkezést léptette, hogy az ÜSZ 6.2.3. pontjából törölni kell a második mondatban található felsorolást, a mérőállás bejelentés kivételével. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Indokolása szerint a határozatot a mérőóra állás bejelentés vonatkozásában a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 163. §-ának (2) bekezdésének alkalmazásával változtatta meg. Ezen kívül azonban a fogyasztói érdekek védelme indokoltá teszi azt, hogy a felperes valamennyi, a szerződést, számlázást érintő adat fogadásáról és a szükséges művelet elvégzéséről külön értesítse a fogyasztót. A fogyasztónak - az esetleges félreértések, későbbi jogviták elkerülése érdekében - nyilvánvaló érdeke, hogy bejelentési kötelezettségének megtételét követően hitelt érdemlő információja legyen arról, hogy bejelentése a felpereshez megérkezett, azt a bejelentésben foglaltaknak megfelelően kezeli. A Vhr. 29. §-a szerinti ügyintézési határidő minden felhasználói beadványra vonatkozik, az ügy kezdeményezése és a számlázás között azonban nincsen olyan közvetlen összefüggés, amely alapján az ügyintézési határidő megtartottsága a felperesi szabályozás alapján garantálható lenne. A határozat II.a.9. pontjával kapcsolatban kifejtette, hogy a VET. 62. §-ának (6) bekezdése nem értelmezhető oly módon, hogy a szerződésszegések köre korlátlanul bővíthető lenne. Nem tartozik az alperes hatáskörébe az ÜSZ konkrét rendelkezéseinek meghatározása. Szabályozó hatóságként ugyan széles jogkörrel rendelkezik az üzletszabályzatok jóváhagyása tekintetében, a hatásköri normára való hivatkozás azonban nem eredményezheti azt, hogy a VET. más rendelkezései, így a 158. §-ának (2) bekezdés g) pontja alapján figyelembe veendő engedélyesi érdekek ne érvényesüljenek. Az alperes azzal, hogy jogszabályban nem nevesített diszpozíciókat állapított meg a szerződésszegés és annak kötelező jogkövetkezménye tekintetében, túllépte hatáskörének kereteit. A II.a.10. pontja körében a határozat indokolását kiegészítve leszögezte, hogy az ÜSZ 11.3. c) pont kifejezetten keretjellegű, általános megfogalmazást tartalmaz, az bármely,

jogszályban foglalt kötelezettségszegés esetére vonatkozik. A felperes nem bizonyította, hogy a d) és e) pontok a c) pont körébe ne lennének bevonhatók. A részletfizetési megállapodás írásos rögzítése, a megállapodás pontos tartalmának ismerete elemi érdeke a fogyasztónak a megállapodás nem teljesítéséből eredő hátrányos jogkövetkezmények elkerülése végett. Ezért biztosítani kell, hogy a megállapodás a fogyasztó által is bármikor visszakereshető, értelmezhető legyen. A határozat II.a.25. pontjával kapcsolatban megállapította, hogy az a körülmény, hogy a jogalkotó több esetben is 15 napos határidőt határozott meg, nem igazolja azt, hogy a Vhr. 29. §-ától függetlenül a panasz ügyintézés határidejének is generálisan 15 napnak kellene lennie. A felperes a jogalkotó által maximált határidő alapulvételével határozta meg az ügyintézési határidőt, az pedig megfelel a Vhr. 28-29. §-ai rendelkezéseinek.

Az ítélet megváltoztatása és a határozat II.a.4., II.a.10. és II.a.13. pontjainak törlése iránt előterjesztett fellebbezésében a felperes előadta, hogy a Vhr. 28. §-ának (5) bekezdésébe ütközik a fogyasztói telefonos bejelentés írásbeli visszajelzésére való kötelezés. Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság nem indokolta meg, hogy miben áll a mérőállás és a többi fogyasztói bejelentés közötti különbség a felek közüzemi jogviszonya tekintetében. A fogyasztó a bejelentés megtörténtéről a soron következő számla alapján külön írásos értesítés nélkül is hitelt érdemlő információval rendelkezik. Konkrét példán keresztül bemutatta, hogy a fogyasztó az ÜSZ-ben meghatározott ügyintézési határidőn belül, a soron következő számlából értesül arról, hogy bejelentését tudomásul vették. Az elvart, külön postázandó írásbeli értesítés ezt követően jut csak el a fogyasztóhoz, ezért az sérti a legkisebb költség elvét. Az ÜSZ 11.3. pontjával kapcsolatban előadta, hogy az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta az általa hivatkozott Ptk. 201. §-ában megjelölt egyenértékűség elvét. E pontok alkalmazása nem eredményezné a fogyasztói érdekek sérelmét, nem ellentétes a közjogi normákkal, mivel az együttműködési kötelezettség alapján, a jogszabályban megengedett módon és keretek között szankcionálja a fogyasztói oldalról felmerülő kötelezettségek elmulasztását. A részletfizetés írásbeli visszaigazolására való kötelezés sérti a Ptk. elveit és a Vhr. 28. §-ának (6) bekezdésébe is ütközik. A részletfizetési megállapodás az elszámolással, számlázással, díjfizetéssel kapcsolatos ügyekre is vonatkozhat, a dokumentálhatóság pedig megvalósul azáltal, hogy a telefonhívások öt évig visszakereshetők. A fogyasztó részéről történő első részlet befizetésével a megállapodás ráutaló magatartással is elfogadottá válik és létrejön. Sem a VET., sem a Vhr. rendelkezései nem támasztják alá az alperesi szűkítő értelmezést. Célszerűbbnek találta volna, ha csak jogvita esetén kellene a hanganyagot rendelkezésre bocsátania, amelynek elmaradása a terhére esne. Azzal is érvelt, hogy az alperesi kötelezés teljesítése az ügyfélszolgálat munkaterhét jelentősen növelné, hiszen a felhasználók rendre kifogásolhatnák a szóbeli megállapodás egyes elemeit.

A fellebbezéssel szembeni érdemi ellenkérelmében az alperes az ítélet felperesi fellebbezéssel támadott rendelkezéseinek helybenhagyását kérte. Állította, hogy a Vhr. 28. §-ának (5) bekezdésében meghatározott válaszadási kötelezettség nem

teljesül a számlán lévő adatok módosításával. A számlakiállítás alapját képező mérőállás bejelentése havi rendszerességgel történik, így annak visszaigazolása nem szükséges. Ezzel szemben a többi adatváltozás bejelentése esetileg fordul elő, míg a szerződés felmondása egy olyan jognyilatkozat, amely a felhasználó és az engedélyes közötti jogi kapcsolatot megszünteti. Ezek az eseti jellegű felhasználói bejelentések a felperes válaszadási kötelezettségével járnak. Kifejtette, hogy a Ptk. 201. §-ában előírt szolgáltatás és ellenszolgáltatás egyenértékűségének elve, valamint az ÜSZ 11.3. d) és e) pontjaiban előírt kötbérfizetési kötelezettség között nincs összefüggés. A felperes pedig nem bizonyította, hogy a d) és e) pontok a c) pont körébe nem vonhatók. A c) ponthoz képest a d) és e) pontban szereplő jogkövetkezmények nem azonosak, így a felperesi szabályozás esetén logikai ellentmondás alakulna ki. Előadta még, hogy a részletfizetési és halasztott fizetési megállapodás írásbeliséget feltételez. Ennek hiányában a felhasználó nem rendelkezik egyértelmű információval arról, hogy pontosan mekkora összeget, milyen ütemezés szerint kell fizetnie, nem tudja, hogy a megállapodás milyen kötelezettségeket ró rá és annak be nem tartása milyen szankciókkal jár. A felhasználó jogos érdeke sérül, ha mindez csak az engedélyes hangfelvételéből derül ki. Egy esetleges jogvita esetén a felhasználó nem rendelkezik semmilyen bizonyítékkal arra vonatkozóan, hogy miben állapodtak meg, milyen feltételeket támasztott az engedélyes és hogy ő maradéktalanul elfogadta-e azokat.

Az alperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a felperes keresetének a határozat II.a.9. és II.a.25. pontjaira vonatkozó részének is az elutasítását kérte. Állította, hogy az elsőfokú ítélet által törölt rendelkezések is jogszerűek, hatáskörén nem terjeszkedett túl. Hangsúlyozta, hogy a VET. 62. §-ának (5) bekezdése megfogalmazása alapján a „különösen” kifejezésből az következik, hogy a kötbér felelősséggel sújtott esetek köre nem alkot zárt rendszert. Ez teszi lehetővé a felperes számára is, hogy kötbér felelősségét - a VET. felsorolását kiegészítve - az ÜSZ-ben szabályozza. A VET. 158. § és 159. §-ának együttes értelmezése alapján nem lépi túl hatáskörét, amikor a felhasználók érdekeinek védelme miatt az ÜSZ-t meghatározott kötelezések előírásával hagyja jóvá. A határozat II.a.25. pontjával kapcsolatban előadta, hogy a Vhr. 29. §-a három esetet összesítve határozza meg a maximális 30 napos határidőt, amin belül a felhasználónak mindenképpen érdemi választ kell kapnia a beadványára. A Vhr. 28. §-a csak kereteket határoz meg, a részletszabályokat, így a tényleges válaszadási határidőt az ÜSZ-ben kell meghatározni. A Vhr. 28-29. §-ainak összhangját a 15 napos határidő teremti meg, hiszen ha csak a 30 napos maximumot vennénk figyelembe, akkor eltérőek lennének az ügyintézési határidők attól függően, hogy a felhasználó megfelelő helyre nyújtotta-e be a beadványát, a bejelentés hány szolgáltatót érint, illetve, hogy kell-e a szolgáltatóknak a válaszadás tekintetében egyeztetniük. Az eltérő ügyintézési határidőket semmi sem indokolja. Az egyeztetésből eredően a felhasználót sem előny, sem hátrány nem érheti. A legkisebb és egyetlen közös nevező a 15 nap, amely nem sérti a Vhr. vonatkozó rendelkezéseit. Hangsúlyozta, hogy a bíróságnak nem azt kell vizsgálnia, hogy a felperes jóváhagyásra benyújtott ÜSZ-ének vitatott rendelkezése jogszerű-e vagy sem, hanem azt, hogy az alperes határozata jogsértő-e.

Az alperes fellebbezésével szembeni ellenkérelmében a felperes a határozat II.a.9. pontjával kapcsolatban előadta, hogy az alperes a fellebbezésben felhozott általános indokokra eddig nem hivatkozott, de most sem igazolta, hogy konkrétan vele kapcsolatban milyen panaszok, milyen gyakorisággal merültek fel. Meg sem kísérelte bemutatni, hogy az előírt követelmény miként segíti a fogyasztókat, szemben a reá háruló pénzbeli, időbeli és munkaerőbeli teherrel. A kötbérfelelősség körében kifejtette, hogy a VET. 62. §-ának (5) bekezdése a szolgáltatói szerződésszegéssel kapcsolatban tartalmaz példálózó felsorolást. A kötbérfelelősség szempontjából releváns 62. §-ának (6) bekezdése azonban már taxációt ad. Az ügyintézési határidő tekintetében az alperes új érvet nem adott elő, az elsőfokú bíróság álláspontját a másodfokú bíróság egyik eseti döntése is megerősíti.

A felperes fellebbezése nem alapos, az alperes fellebbezése részben alapos.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253.§-ának (3) bekezdésében foglaltaknak megfelelően a fellebbezések és a fellebbezési ellenkérelmek keretei között vizsgálta. Ennek során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a Pp. 206.§-ában írtaknak megfelelően állapította meg a tényállást, az abból levont jogi következtetésének túlnyomó része megfelel a vonatkozó jogszabályi rendelkezéseknek. Indokolásának jelentős részével a Fővárosi Ítéltábla egyetért, a határozat rendelkező részének II.a.9. pontja tekintetében azonban az elsőfokú bíróság álláspontjától eltérő következtetésre jutott.

A Fővárosi Ítéltábla megállapította, hogy a felperes fellebbezésében lényegében megismételte az elsőfokú eljárásban előadottakat. Nem hozott fel olyan indokot, amely az elsőfokú ítéletnek a határozat II.a.4., II.a.10. és II.a.13. pontjaira vonatkozó részének jogszerűségét megkérdőjelezné, nem jelölt meg olyan új tényt, vagy körülményt, amely a fellebbezése kedvező elbírálását eredményezhette volna. Tekintettel arra, hogy az elsőfokú bíróság döntését e körben a Fővárosi Ítéltábla helytállónak találta, kellően részletes, mindenre kiterjedő indokaival maradéktalanul egyetért, ezért azokat a megismételni nem kívánja. A fellebbezésében foglaltakra figyelemmel a következőket emeli ki.

A szolgáltató és a felhasználó között létrejött egyetemes szolgáltatói szerződés a felek folyamatos együttműködését igényli. Így például a mérőállást meghatározott időnként a fogyasztónak be kell jelentenie, de lehetővé kell tennie az óra leolvasását a szolgáltató részére is. Ezen kívül számos olyan adat, tény, körülmény is változhat, amely kisebb-nagyobb mértékben érinti a szerződést is. A szolgáltatónak érdeke, hogy az ilyen változásokról értesüljön; tudja például azt, hogy a fogyasztó neve megváltozott, a fogyasztó éves számlázásra kíván áttérni, a kapcsolattartó személyében változás állt be stb. Ugyanilyen fontos, hogy a fogyasztó is értesüljön arról, hogy a bejelentését a szolgáltató tudomásul vette, az alapján a szükséges intézkedéseket megtette. A felperes sem vitatta ezt a felhasználói érdeket, ennek ellenére mégsem tartotta szükségesnek a változás

bejelentésének fogadásáról való visszajelzést. A számla rendeltetése alapvetően az, hogy a fogyasztó tudomást szerezzen arról, hogy az adott időszakban milyen mértékű volt a fogyasztása és ezért meddig, milyen összegű díjat kell fizetnie. A számla - noha valóban feltüntet bizonyos adatokat - nem alkalmas arra, hogy a fogyasztói bejelentés visszaigazolásának funkcióját is betöltse. A számlázás a szolgáltatási szerződés természetes, rendszeres és folyamatos velejárója, ezzel szemben a fogyasztói adatváltozás bejelentése egyedi és esetleges. A számla rendszerint egyébként sem tartalmaz minden olyan adatot, amelyre nézve fogyasztói bejelentés lehetséges. Mindezek alapján nem mellőzhető külön válaszlevél arról, hogy a fogyasztó bejelentését megkapták, a szükséges adatot átvezették, az egyéb intézkedést megtették. Ez a legkisebb költség elvét sem sérti, hiszen nincs akadálya annak, hogy a válaszlevelet a számlával együtt küldje meg a szolgáltató.

A Fővárosi Ítéltábla megállapította, hogy a felperes a fellebbezésében sem igazolta, hogy az ÜSZ 11.3.d) e) pontjai a c) pontba ne tartoznának bele. Azt pedig különösen nem jelölte meg, hogy mely jogszabályi alapon, milyen indoknál fogva lenne a d) és e) pontokban meghatározott szerződésszegés következménye a kötbérfizetés szemben a c) pontban meghatározott kártérítéssel. A c) pontban felsorolt szerződésszegések olyan tág kört ölelnek fel, amelybe mind a szolgáltatói szerződésben, mind az általános szerződési feltételekben, ezen kívül az ÜSZ-ben és bármely más jogszabályban foglaltak megsértése is beletartozik. E körből, eltérő jogkövetkezmény terhével két eset külön kiemelése minden alapot nélkülöz. Mindez nem változtat azon, hogy a Ptk. 201. §-a szerint a szolgáltatásért ellenszolgáltatás jár. Az alperes döntése ugyanakkor nem veszi el a felperes azon jogát, hogy a felhasználó szerződésszegéséből fakadó igényét megfelelően érvényesítse.

A felperes fellebbezésében a határozat II.a.13. pontjával kapcsolatban sem adott elő újdonságot. A részletfizetési megállapodás a szolgáltató és a fogyasztó közötti jogviszony jelentős elemét képezi, annak nem teljesítése meghatározott jogkövetkezménnyel járhat. Ennél fogva mindkét fél számára fontos, hogy az erről szóló szóbeli megállapodás - különösen egy későbbi jogvita során - előkereshető legyen. Ha ilyenkor csak a szolgáltató rendelkezik bizonyítékkal, a fogyasztó hátrányos helyzetbe kerülhet. Emellett a telefonon történő megállapodás írásbeli visszaigazolása azért is elengedhetetlen, mert telefonon keresztül elhallás is lehetséges, a hallottakat a felek eltérően, tévesen is rögzíthetik, stb. Mindez vitához, félreértéshez vezethet, de legalábbis azt eredményezi, hogy a fogyasztó ismételtén a szolgáltatóhoz fordul. Ezt támasztja alá a felperesi előadás is, hiszen éppen maga hivatkozott arra, hogy a felhasználók később kifogásolhatják a szóbeli megállapodás egyes elemeit. E többletterhek és a későbbi jogviták elkerülése érdekében szükséges, hogy mindkét szerződő fél ugyanolyan információ birtokában legyen, és erről a fogyasztónak a szolgáltatóval megegyező bizonyítéka legyen. A szolgáltató ugyanis hiába köteles 5 évig a megállapodást tartalmazó hanganyagot megőrizni, ha az a fogyasztó számára igazolásul, jogvita esetén pedig bizonyítéku nem vagy csak esetlegesen, a szolgáltató akaratától függően szolgál. Nincs annak akadálya - a legkisebb költség elvére figyelemmel pedig célszerűnek is tűnik -, hogy

a felperes a következő számlához mellékelje a szóban kötött megállapodás írásbeli változatát. Ez többletköltséget nem okoz, viszont megspórolja a maga által is lehetségesnek tartott ügyfélszolgálati munkaterhet. Az alperes rendelkezése nem ütközik a Vhr. 28. §-ának (6) bekezdésébe sem, hiszen ott csak arról van szó, hogy az elszámolással, számlázással, díjfizetéssel vagy méréssel kapcsolatos ügyben történt telefonos ügyintézés esetén is biztosítani kell a dokumentálhatóságot, annak kötelező/lehetséges módját már nem határozza meg. Sok esetben a telefonos ügyintézés a szolgáltató és a felhasználó közötti jogviszony alapvető elemét nem érinti. Ilyenkor valóban szükségtelen, továbbá felesleges anyagi és munkaterhet okozna az írásbeli visszajelzés. Ebbe a jellemzően a tájékoztató jellegű ügyintézési körbe azonban a részletfizetési megállapodás már nem sorolható be.

A fentiek alapján a felperes fellebbezése valamennyi pontban alaptalannak bizonyult, ezért a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének a határozat II.a.4., II.a.10. és II.a.13. pontjaira vonatkozó rendelkezését helybenhagyta.

Az alperes fellebbezése a határozat II.a.9. pont tekintetében az alábbiak szerint alapos.

A Vet. 159.§-ának b) pontja értelmében az alperes a villamosenergia-ellátással, a villamosenergia-ellátás biztonságának és a villamosenergia piac hatékony működésének felügyeletével, továbbá az egyenlő bánásmód követelményének érvényesítésével és a hatásos verseny elősegítésével kapcsolatos feladati körében jóváhagyja az engedélyesek által kidolgozott üzletszabályzatokat. A Vet. 62.§-ának (5) bekezdése szerint a villamosenergia-kereskedő részéről szerződésszegésnek minősül különösen, ha

a) a villamosenergia-szolgáltatást a szerződés szerinti időpontban nem kezdi meg,

b) a villamosenergiát nem a villamosenergia-vásárlási szerződésben meghatározott, illetve nem az elvárható módon szolgáltatja,

c) a szolgáltatás minőségi követelményeit megsérti.

Ugyanezen szakasz (6) bekezdése kimondja, hogy a villamosenergia-kereskedő köteles a felhasználók részére kötbért fizetni az (5) bekezdésben meghatározott szerződésszegés esetén. A Vhr. 51.§-ának (3) bekezdése értelmében az alperes a jóváhagyási eljárás keretében az üzletszabályzatot jóváhagyja, a jóváhagyást feltételekhez kötheti, vagy a jóváhagyást megtagadja.

A kiemelt jogszabályi rendelkezések alapján a másodfokú bíróság rámutat arra, hogy az üzletszabályzat kötelező tartalmi elemeit, az egyetemes szolgáltató alapvető feladatait, a villamos energiával kapcsolatos rendszabályokat a Vet. és a Vhr. határozza meg. Az egyetemes szolgáltató az üzletszabályzatában a kötelező tartalmi követelményeken túl a tevékenységéhez kapcsolódóan egyéb, más kérdéseket is rendezhet. Az üzletszabályzat jóváhagyása során az alperesnek elsősorban a jogszabályoknak való megfelelést kell vizsgálnia, emellett azonban figyelemmel kell lennie a Vet. 158.§-ának (2) bekezdésében meghatározott célok

érvényre juttatására is. Ennélfogva a jóváhagyási eljárásban a villamosenergia-ellátással, a villamosenergia-ellátás biztonságának és a villamosenergia piac hatékony működésének felügyeletével kapcsolatos, továbbá az egyenlő bánásmód követelményének érvényesítésével és a hatásos verseny elősegítésével összefüggő feladatai ellátása során szerzett tapasztalatokat is szem előtt kell tartania. A jóváhagyás során a felhasználók és az engedélyesek érdekeit egyaránt védenie kell. A Vhr. 51.§-ának (3) bekezdéséből is az következik, hogy a jóváhagyási eljárásban az alperes nemcsak arról dönthet, hogy a benyújtott üzletszabályzatot jóváhagyja, vagy a jóváhagyást megtagadja, hanem a jóváhagyást meghatározott feltételekhez is kötheti. Az alperes szabályozó hatóság, e feladatát nem tudná ellátni akkor, ha csak kétféle kategorikus döntést hozhatna, és a jóváhagyást az üzletszabályzat teljes egészére nézve akkor is meg kellene tagadnia, ha az csak kismértékben szorul módosításra. A Vet. 159.§-ának b) pontjában foglalt hatáskörében eljárva tehát az alperes jogosult arra is, hogy az üzletszabályzatot meghatározott kötelezettségek teljesítésére vonatkozó feltétellel hagyja jóvá.

A Vet. 62.§-ának (5) bekezdése a villamosenergia-kereskedő szerződésszegésének kiemelt eseteit tartalmazza. Ez következik a normaszöveg „különösen” megfogalmazásából. A törvényi rendelkezés nem zárt taxációt ad, csupán azokat a magatartásokat sorolja fel, amelyek kiváltképpen villamosenergia-kereskedői szerződésszegésnek minősülnek. Szó nincs azonban arról, hogy az itt megjelölt három eseten kívül más szerződésszegés ne lenne megállapítható. A Vet. 62.§-ának (6) bekezdése azt mondja ki, hogy az (5) bekezdésben meghatározott szerződésszegés esetén a villamosenergia-kereskedő kötbért köteles fizetni. Ebből az következik, hogy az (5) bekezdéshez tartozó valamennyi szerződésszegés kötbér fizetési kötelezettséggel jár. Ha tehát a villamosenergia-kereskedő az (5) bekezdéshez tartozó, ám abban kiemelten meg nem jelenített szerződésszegést követ el, akkor is kötbért köteles fizetni a felhasználó részére. Szó nincs arról, hogy a (6) bekezdés ne a teljes (5) bekezdésre utalna vissza, hanem annak csak a nevesített a), b) és c) pontjaira. A Vet. 62. §-ának (6) bekezdése tehát éppen úgy nem zárt taxációt tartalmaz, ahogy az (5) bekezdés sem. A Vet. 62.§-ának (5) és (6) bekezdései csak így együtt, egymással összefüggésben értelmezhetők. Mivel pedig az (5) bekezdés nem taxatív felsorolást tartalmaz, ezért abba a kiemelteken kívül más szerződésszegések is beletartoznak. A (6) bekezdés alkalmazása szempontjából közömbös, hogy a villamosenergia-kereskedő az (5) bekezdés a), b), c) pontja szerinti, vagy más szerződésszegést követi el, mert mindegyik szerződésszegéses eset következménye az, hogy a felhasználó részére kötbért kell fizetnie.

Az alperesnek az üzletszabályzat jóváhagyása során nemcsak azt kell vizsgálnia, hogy az a jogszabályoknak megfelel-e, hanem a tevékenysége ellátása során szerzett tapasztalatait - összhangban a Vet. 158-159.§-aiban meghatározott célokkal és feladatokkal - is érvényre kell juttatnia. Mivel pedig a Vet. 62.§-ának (5) bekezdése nem zárt felsorolás, nincs akadálya annak, hogy az alperes a Vet. 159.§-ának b) pontja szerinti hatáskörében eljárva további villamosenergia-kereskedői szerződésszegést nevesítsen.

A másodfokú bíróság megállapította, hogy sem a felperes, sem az elsőfokú bíróság nem állította, hogy a határozat II.a.9. pontjában meghatározott esetek ne lennének a villamosenergia-kereskedő részéről megvalósított szerződésszegések. Ha pedig így van, a későbbi jogviták elkerülése érdekében nem kifogásolható a nyilvántartási, számlázási kötelezettség elmulasztására vonatkozó kereskedői szerződésszegéses esetek külön rögzítése. Az egyenlő bánásmód követelménye alapján a fogyasztók között nem lehet indokolatlan megkülönböztetést tenni, hiszen a felhasználó jogi helyzete, jogérvényesítési lehetőségének módja nem függhet attól, hogy az ország mely területén, melyik szolgáltatótól veszi igénybe a szolgáltatást. Nem kellett ezért az alperesnek számot adnia arról, hogy mely fogyasztóktól, illetve mely szolgáltatókra nézve érkezett hozzá nyilvántartási, számlázási kötelezettség elmulasztása miatti kifogás. Éppen ezért az üzletszabályzat kiegészítésének kötelezésére az alperes akkor is jogosult volt, ha ilyen szerződésszegést a felperesnél korábban nem észlelt. Azt pedig a felperes sem cáfolta, hogy más szolgáltatók eljárásánál ilyen jellegű probléma felmerülhetett. Az alperes a döntésével nem saját belátása szerint jelölte meg következményként a kötbérfizetést, hanem a Vet. 62.§-ának (6) bekezdésében foglaltakat alkalmazta. Mindezekből következik, hogy szó nincs arról, hogy az alperes jogalkotói feladatot vett volna át akár a szerződésszegéses esetek megállapítása, akár azok jogkövetkezménye tekintetében.

A fentiek alapján az alperes helyesen értelmezte a Vet. 62.§-ának (5) és (6) bekezdéseiben foglaltakat, és nem lépte túl a Vet. 159.§-ának b) pontjában foglalt hatáskörét. Ennél fogva a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a határozat rendelkező részének II.a.9. pontja tekintetében megváltoztatta és a felperes keresetét e részben is, mint alaptalan elutasította.

A másodfokú bíróság megítélése szerint alaptalan az alperes fellebbezése az ügyintézési határidő tekintetében. Kétségtelen, hogy az általa megjelölt esetekben eltérő időpontban kaphat a panaszos, a bejelentő írásbeli választ a szolgáltatótól. Ez azonban nem változtat azon, hogy a Vhr. 29.§-a a beadványok érdemi elbírálásának maximális határidejét 30 napban határozta meg. A jóváhagyási eljárás során az alperes - amint azt a másodfokú bíróság a fentiekben vázolta - tevékenysége során szerzett tapasztalatai alapján, összhangban a vonatkozó jogszabályi rendelkezésekkel, feltételekhez kötheti az üzletszabályzat jóváhagyását, nem kizárt, hogy ennek során a jogszabályi előíráshoz képest szigorúbb feltételeket állapítson meg. Ez esetben azonban neki kell igazolnia, hogy indokolt a szigorítás. Az alperes határozatában e körben azonban kizárólag arra hivatkozott, hogy az iparág többi szereplője által elfogadott értelmezés szerint az ügyintézési határidő 15 nap. Túl azon, hogy nem jelölte meg, hogy kit tekint az iparág többi szereplőjének, nem mutatta be, hogy milyen körben fogadták el a 15 napos határidőre vonatkozó értelmezést, legfőbbképpen arra nem adott választ, hogy miként lehet a Vhr. 29.§-ában meghatározott 30 napot úgy értelmezni, hogy az ügyintézési határidő 15 nap. Az alperes nem vitatta, hogy az ÜSZ 14.3.3. pontjában és a M.3. számú mellékletében meghatározott 30 nap nem jogszabálysértő, bár kétségtelen, hogy a

15 nap megadása is jogszerű lett volna. Erre azonban a felperest csak akkor lehet kötelezni, ha annak valós, alapos indoka van. Ilyet azonban az alperes nem adott. Önmagában a különböző helyzetekből adódó eltérő időtartam nem indokolja a 15 nap általános kimondását, ez nem elfogadható ok arra, hogy a felperest számára hátrányosan, a törvényi lehetőséghez képest szűkebb időtartamú ügyintézési határidőre kötelezze.

A határozat felülvizsgálata során a bíróságnak valóban nem az ÜSZ, hanem a határozat jogszerűségéről kell állást foglalnia. A Pp. 339/B.§-a szerint a mérlegelési jogkörben hozott közigazgatási határozat akkor tekintendő jogszerűnek, ha a közigazgatási szerv a tényállást kellő mértékben feltárta, az eljárási szabályokat betartotta, a mérlegelés szempontjai megállapíthatóak és a határozat indokolásából a bizonyítékok mérlegelésének okszerűsége kitűnik. Jelen esetben ez az alperes határozatáról a II.a.25. pont tekintetében nem mondható el. A mérlegelés szempontjai az indokolásból nem tűnnek ki, az iparág többi szereplőjének elfogadott értelmezésére vonatkozó hivatkozás pedig még a per során előadott további érveléssel együtt sem indokolja a felperes számára hátrányos kötelezettség elrendelését. Az elsőfokú bíróság ítéletének erre vonatkozó része teljes mértékben helytálló, a kifejtett jogi indokolás mindenre kiterjed, kellően részletes, azzal a másodfokú bíróság is egyetért. Mindezekkel szemben az alperes fellebbezése e körben alaptalannak bizonyult, így az nem foghatott helyt.

A kifejtettek alapján a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253.§-ának (2) és (3) bekezdései alapján részben megváltoztatta és a felperes keresetét a határozat rendelkező részének II.a.9. pontja tekintetében is elutasította, egyebekben helybenhagyta, a fellebbezéssel nem támadott rendelkezése érintése nélkül.

A felperes fellebbezése alaptalannak bizonyult, míg az alperes fellebbezése részben sikerre vezetett, ennél fogva a másodfokú bíróság a Pp. 81.§-ának (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelően a perköltség felől a felek által vitatott pontok megítélésének nehézségi fokához igazítottan, a pernyertesség-pervesztesség arányában határozott. E megosztásnak megfelelően köteles a felperes az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 39. §-ának (3) bekezdés c) pontja és 46. §-ának (1) bekezdése szerinti mértékű fellebbezési illeték viselésére is, míg az alperes oldalán fennmaradó fellebbezési illetéket a bírósági eljárásban alkalmazandó költségmentességről szóló 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 14. §-a alapján az állam viseli.

A Fővárosi Ítéltábla észlelte, hogy a felperes az Itv. 62. §-ának (1) bekezdés h) pontjában biztosított tárgyi illetékfeljegyzési jog ellenére a fellebbezésén 16.500 forint illetéket lerótt. A téves mértékben és egyébként is szükségtelenül lerótt illetéket a felperes az Itv. 94. §-ának (1) bekezdése alapján a bíróság külön rendelkezése nélkül visszaigényelheti, illetve kérheti annak a fentiek szerinti megfizetési kötelezettsége során történő figyelembevételét.

**B u d a p e s t, 2009. évi november hó 25. napján**

**Borsainé dr. Tóth Erzsébet** s.k. tanácselnök, **dr. Vitál-Eigner Beáta** s.k. előadó bíró  
**dr. Bacsa Andrea** s.k. bíró

A kiadmány hiteléül:  
bírószági írnok